

Het denkbeeldig museum van Maurice Maeterlinck.

Beeld en schriftuur in het symbolisme

A. Carte - W. Degouve de Nuncques - M. Denis - A. Donnay - C. Doudelet - F. Khnopff - G. Minne - O. Redon - F. Rops - L. Spilliaert...

Tentoonstelling in het Provinciaal Félicien Rops Museum

Van 19 januari tot 13 april 2008

« De dichter voegt aan het dagdagelijkse leven iets toe, dat je-ne-sais-quoi dat alleen dichters kennen, en opeens verschijnt dat leven in al zijn glorie ». Maurice Maeterlinck, *Le Trésor des humbles*, 1896.

De dichter, toneelauteur en filosofische essayist Maurice Maeterlinck (1862-1949) heeft een uitwisbare stempel gedrukt op de literatuur- en de cultuurgeschiedenis van België, niet alleen door zijn genie, maar ook door zijn filosofisch gedachtengoed dat hij in een avant-gardistische stijl overbracht : het symbolisme. Hij is de enige Belgische schrijver die ooit de Nobelprijs heeft gekregen, in 1911. Maeterlinck had tijdens zijn leven contact met de grootste dichters en kunstenaars van zijn tijd : Mallarmé, Verhaeren, Redon, Burne-Jones, Khnopff, Debussy, enz. Hij verwierf grote bekendheid zowel omwille van zijn dichtkunst (*Serres chaudes*, 1889), als zijn toneelwerk (*Pelléas et Mélisande*, 1892).

In deze tijdelijke tentoonstelling stellen we het denkbeeldig museum van Maurice Maeterlinck aan u voor : u zal er de werken kunnen ontdekken die Maeterlinck geïnspireerd hebben en de kunstenaars die zijn werken geïllustreerd hebben. Een hele reeks Belgische en Franse kunstenaars, gaande van Léon Spilliaert, Fernand Khnopff, Auguste Donnay, Charles Doudelet, William Degouve de Nuncques en George Minne tot Odilon Redon hebben de literaire werken van Maeterlinck benaderd via hun schilderijen, tekeningen of illustraties.

Het parcours van de tentoonstelling volgt een bepaalde lijn die van de dichtkunst naar het toneel loopt. Zo zal het publiek in contact komen met werken die heel uiteenlopende technieken gebruikt hebben, naast ook geïllustreerde werken, beeldhouwwerken, ingebonden boeken, foto's en archiefdocumenten die allen verband houden met de gedichten en de teksten van Maurice Maeterlinck.

Al wie van kunst, literatuur en symbolisme houdt zal zich hier kunnen onderdompelen in de wereld van grote Belgische schrijver, in een blauwachtige en fluweelzachte sfeer... Een uitnodiging om een deur te openen, een boek open te slaan, en te dromen van andere werelden...

« Mijn oogleden zijn gesloten, maar ik voel mijn ogen leven ». Maurice Maeterlinck, *Les Aveugles*, (De blinden), 1891.

Blootgestelde artiesten

A. Carte - C. Schwabe - G. de Feure - W. Degouve de Nuncques - J. Delescluze - M. Denis - A. Donnay - C. Doudelet - M. Garden - F. Khnopff - J.M King - M. Kufferath - G. Le Roy - F. Masereel - G. Minne - P. Ranson - O. Redon - F. Rops - C. Samblanx - L. Spilliaert - E. Steichen - Vuillard/Sérusier

In samenwerking met de Université libre de Bruxelles

Commissaris van de tentoonstelling : Denis Laoureux, professeur au Département d'Histoire de l'art de l'Université libre de Bruxelles

Openingsuren tentoonstelling : elke dag van 10u tot 18u, gesloten op maandag.

Toegangsprijs : 3 €/Verminderde prijs: 1,5 €

Gecombineerd ticket (permanente collectie en tijdelijke tentoonstelling) : 5 € / Verminderde prijs: 2,5 €

Audiogids : 2 €

Catalogus : Denis Laoureux, *Maurice Maeterlinck et la dramaturgie de l'image. Les arts et les lettres dans le symbolisme en Belgique*, Anvers, Pandora (Cahiers), verschijnt bij de tentoonstelling. Prijs : 30 €

Programmatie over Maurice Maeterlinck

30/01/2008

Vertoning van de documentaire : *Hors texte : Maurice Maeterlinck* van Jean Antoine met G. Duhamel, M. Martin Du Gard, J. Rostand, J. Romain, J.G. Domergues, 1962, 33 min.

12u30. Vrije toegang. In samenwerking met de RTBF.

29/02/2008

Lezing van Adrienne Fontainas, Vice-Voorzitter van de Association internationale de bibliophilie en

co-auteur van een boek over Edmond Deman : «Auguste Donnay : une illustration de l'imaginaire du

Théâtre de Maeterlinck».

20u30. Toegang: 2,5 € (bezoek aan de tijdelijke tentoonstelling inbegrepen)

07/03/2008

Middagconcert gegeven door de studenten van de IMEP, in samenwerking met Sophie Hallynck : de symbolistische muziek, op piano en viool brengen het publiek in contact met een nieuwe visie van Maeterlincks werk.

12u00. Toegang : 5 € (hapjes en bezoek aan de tijdelijke tentoonstelling inbegrepen).

19/03/2008

Vertoning van de kunstfilm : *Les Silences Spilliaert* van Wilbur Leguebe, 2002, 52 min.

12u30. Vrije toegang. In samenwerking met het Centre du Film sur l'art.

Moments forts

Van beeldende kunst tot tekst... Het Ropsmuseum en het Théâtre royal de Namur nodigen u uit om enkele uren in het gezelschap van Maurice Maeterlinck door te brengen... Vooraf zal de tentoonstellingscurator, Denis Laoureux, u rondleiden in de tentoonstelling in het Ropsmuseum, nadien wordt u allen verwacht in de Théâtre royal (Koninklijke Schouwburg) voor een gedeeltelijke lectuur uit *L'Oiseau bleu (de Blauwe vogel)*, dat dit jaar precies 100 jaar geleden verscheen. De regisseur Isabelle Jonniaux heeft enkele fragmenten van de beroemde toneeltekst van de symbolistische schrijver geselecteerd, die de ideeën en de filosofie van Maeterlinck goed samenvatten. Een mooie manier de wereld van de Belgische schrijver vanuit een andere hoek te benaderen...

14/03/2008 om 20u in het Ropsmuseum, 21u in de schouwburg (Théâtre de Namur)

16/03/2008 om 16h in het Musée Rops, 17u in de schouwburg (Théâtre de Namur)

Graag op voorhand reserveren : 081/226026. Toegang : 8 €

Biografie

Maeterlinck werd op 29 augustus 1862 in een welstellende Vlaamse familie geboren. Van kleins af aan ontpopt hij zich tot een verwoed lezer. Later geeft hij zijn rechtstudies op en zoekt hij contact op met de Belgische literaire milieus. In het begin van zijn loopbaan staat hij heel sterk onder de invloed van het werk van Breughel de Oude. In 1886 verblijft hij in Parijs waar hij onder meer Villiers de l'Isle-Adam en de symbolistische dichters ontmoet. Hun literaire opvattingen zullen op zijn werk een blijvende invloed uitoefenen. Zijn eerste dichtbundels, *Serres chaudes* (1889) en later *Douze chansons* (1896) blijven niet onopgemerkt in de letterwereld. Zijn poëzie is trouwens sterk doordrongen van zijn familiale oorsprong: de geheimzinnige sfeer van de Gentse huizen, de volksliederen, zijn geboorteland waar het immobilisme en de godsdienst nog hoogtij vieren.

Maeterlinck was een pessimist en een angstig iemand, die geobsedeerd was door de dood. Hij geloofde dat het leven bestuurd werd door duistere krachten - het instinct, de dood, de liefde, het lot, het toeval. Hij bleef heel zijn leven lang op zoek naar een manier waardoor de mens zijn eigen toestand zou kunnen aanvaarden.

Hij zal heel snel, reeds in 1889, beroemd worden, wanneer zijn eerste toneelwerk *La Princesse Maleine* (*De prinses Maleine*), een lovende recensie krijgt van Octave Mirbeau qui hem prompt vergelijkt met William Shakespeare. Daarop volgt voor Maeterlinck een erg vruchtbare periode voor zijn toneelwerk: in 1890, *L'Intruse* (*De Indringer*) et *Les Aveugles* (*De blinden*), in 1891, *Les Sept princesses* (*De zeven prinsessen*), in 1892, *Pelléas et Mélisande*, (*Pelléas en Mélisande*), in 1894, drie kleine marionettenstukken, *Alladine en Palomides*, *Intérieur* (*binnenhuis*), *La Mort de Tintagiles* (*De dood van Tintagiles*) en, in 1896, *Aglavaine et Sélysette* (*Aglavaine en Sélysette*). Na de eeuwwisseling schommelt zijn toneelwerk tussen het historisch drama met *Monna Vanna*, (1902) en de filosofische sprookjeswereld, met *L'Oiseau bleu* (1908).

Maeterlinck publiceert ook een heel aantal essays, waaronder in de eerste plaats het werk *Le Trésor des humbles* (1896) (*De schat van de nederigen*) vermeld moet worden. Datzelfde jaar vestigt Maeterlinck zich met zijn partner, Georgette Leblanc, in Parijs. Hij ontmoet daar Debussy, Rodin, Wilde, en neemt opnieuw contact op met Mallarmé, Lugné-Poe en de Nabis. *La Sagesse et la destinée* (1898) (*De wijsheid en het lot*), *L'Intelligence des fleurs* (1907), (*Het begrip van de bloemen*) *La Mort* (1913) (*De dood*) - dat het Vaticaan op de Index zou plaatsen -, *Le Grand secret* (1921) (*Het grote geheim*), *La Grande porte* (1939) (*De grote deur*) zijn de belangrijkste titels van het essayistische werk van Maeterlinck. Naast filosofische had Maeterlinck ook biologische interesses, meer bepaald voor de entomologie, waarover hij ook meerdere werken heeft geschreven: *La vie des abeilles* (1901) (*Het leven van de beien*), *La Vie des termites* (1927) (*Het leven van de termieten*) en *La Vie des fourmis* (1930) (*Het leven van de mieren*).

Als vertaler heeft Maeterlinck zich gewijd aan de Vlaamse mystiek van de XIIIe eeuw, aan het Duitse idealisme en aan de Engelstalige literatuur. Hij heeft werken vertaald van Ruysbroeck, Emerson, Shakespeare en Novalis. Het is duidelijk dat deze auteurs zijn eigen schrijfwerk beïnvloed hebben.

In 1911, ontvangt hij de Nobelprijs voor Literatuur voor zijn toneelwerk. Maeterlinck stelt voor om deze prijs te delen met zijn reeds lange tijd goed bevriende collega Emile Verhaeren.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog geeft Maeterlinck zich op als vrijwilliger. Hij mag echter geen uniform dragen (hij is 52 jaar). Hij zal dan zijn pen volledig ten dienste stellen van de strijd tegen de bezetter en geeft, samen met Jules Destrée, lezingen die het patriotisme bezingen. In de jaren 1920 en 1930 wijdt Maeterlinck zich aan zijn essayistisch werk waarin hij de mysteries van deze wereld probeert uit te leggen via een waarneming van de natuur. In 1948 verschijnt *Bulles bleues* waarin hij zijn jeugdherinneringen neerschrijft. Hij overlijdt op 5 mei 1949, op 87 jarige leeftijd.

Bibliografie van de voornaamste werken van Maeterlinck

- *Le Massacre des Innocents*, 1885
- *Serres chaudes*, 1889, op muziek gezet door Ernest Chausson.
- *La Princesse Maleine*, 1889.
- *L'Intruse*, 1890.
- *Les Aveugles*, 1890.
- *Les Sept princesses*, Ed. Lacomblez, Bruxelles, 1891.
- *Pelléas et Mélisande*, 1892, op muziek gezet door Claude Debussy, Gabriel Fauré, Arnold Schoenberg, Jan Sibelius.
- *Alladine et Palomides*, 1894.
- *Intérieur*, 1894.
- *La Mort de Tintagiles*, 1894.
- *Aglavaine et Sélysette*, 1896.
- *Le Trésor des humbles*, 1896.
- *Douze Chansons*, 1896.
- *La Sagesse et la Destinée*, 1898.
- *Ariane et Barbe-Bleue*, 1901, op muziek gezet door Paul Dukas.
- *Théâtre*, 1901 :

Tome 1 : *La Princesse Maleine, L'Intruse, Les Aveugles.*

Tome 2 : *Pelléas et Mélisande, Alladine et Palomides, Intérieur, La Mort de Tintagiles.*

Tome 3 : *Aglavaine et Sélysette, Ariane et Barbe Bleue, Soeur Béatrice.*

- *La Vie des Abeilles*, 1901.
- *Monna Vanna*, 1902.
- *L'Intelligence des fleurs*, 1907.
- *L'Oiseau bleu*, 1909.
- *La Mort*, 1913.
- *Le Grand Secret*, 1921.
- *La Vie des Termites*, 1927.
- *La Vie de l'Espace*, 1928.
- *La Vie des Fourmis*, 1930.
- *L'Araignée de verre*, 1932.
- *Avant le grand silence*, 1934.
- *La Grande Porte*, 1939.
- *Bulles bleues*, 1948.